

RIA*Nysse 3/22

Tampereen rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit ry:n tiedotuslehti

RIA*Nysse on Tampereen rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit ry:n tiedotuslehti, jakelu 1 400 kpl.

KANSIKUVA Hotelli Kakola / PM

SISÄLLYS

Hallituksen yhteystiedot 2

PUHEENJOHTAJAN PÄRINÄT 3

TULEVIA TAPAHTUMIA

Kevätkokous ja muuta mukavaa 4 - 5

TAANNOISIA TAPAHTUMIA

Kesäteatterissa Valkeakoskella 6 - 7

Seniorit Pispalassa 8 - 9

Seniorien luontoretki 10

PIRA:n asuntomessumatka 11 - 13

Opintomatka Ahvenanmaalle 14 - 19

2

Tampereen RIA:n kotisivu
www.tamria.fi

RIA*Nyssen toimituksen osoite

c/o Petri Mäki
Korventie 11, 33470 YLÖJÄRVI
puh. 040 536 6630
e-mail: petri.maki@tamria.fi

RIA*Nyssen ilmoitushinnasto 2022

-hinnat on vapautettu ALV:stä

-hinnat:

* takasivu (värillinen) 495 €

* etu- ja takakannen sisäpuoli (vär.) 420 €
mustavalkopainatus

* tekstin jälkeen 1/1 330 €

1/2 210 €

1/4 145 €

* pikkuilmoitus 20 €

RIA*Nysse ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Seuraava Nysse ilmestyy marraskuussa 2022.
Painopaikka: Niini & Co Oy

TamRIA:n hallitus 2022

Puheenjohtaja Ville Lehtineva, RI
puh. 040 848 7386
e-mail: ville.lehtineva@tamria.fi

Vpj Anniina Söderholm, RI
puh. 045 847 6332
e-mail: anniina.soderholm@tamria.fi

Sihteeri Sirkku Laine, RA
puh. 040 766 1540
e-mail: sirkku.laine@tamria.fi

Talouspääliikö Petri Kulmala, RI
puh. 0400 681 035
e-mail: petri.kulmala@tamria.fi

Viestintävastava Melina Avelin, RA-
opiskelija
puh. 045 112 5380
e-mail: melina.avelin@tamria.fi

RIA*Nysse, PIRA Petri Mäki, RI
puh. 040 536 6630
e-mail: petri.maki@tamria.fi

Nuorjäsenvastaava Ida Korsimo, RA-
opiskelija
puh. 044 339 6177
e-mail: ida.korsimo@tamria.fi

Tapahtuma- ja seniorivastaava Kari
Salonen, RA
puh. 040 571 8698
e-mail: kari.salonen@tamria.fi

Tapahtumavastaava, matkat
Kaija Rask, RA
puh. 040 581 9354
e-mail: kaija.rask@tamria.fi

Tapahtumavastaava, sttk
Tiia Tuomi, RI
puh. 050 356 0973
e-mail: tiia.tuomi@tamria.fi

Tapahtumavastaava Anni Markkola, RA
puh. 040 735 0237
e-mail: anni.markkola@tamria.fi

Opiskelijaedustaja Sami Silfverhuth
puh. 045 644 2929
e-mail: sami.silfverhuth@tamria.fi

Opiskelijaedustaja Leevi Männistö
puh. 040 567 6670
e-mail: leevi.mannisto@tamria.fi

Opiskelijaedustaja Sarianna Sillanpää
puh. 044 060 5999
e-mail: sarianna.sillanpaa@tamria.fi

Opiskelijaedustaja Reetta Juurakko
puh. 044 040 9989
e-mail: reetta.juurakko@tamria.fi

TamRIA:n tilinro FI05 5732 2620 0540 64

Syyspärinöitä

Hyvää alkanutta syksyä RIAN jäsenille. Korona-ajan tiukat rajoitukset näyttäisivät ainakin tällä hetkellä olevan taakse jäänyttä elämää. Tämän johdosta olemme myös TamRIAssa innokain mielin suunnittelemassa ja järjestelemässä syksyn toimintaa. Tässä lehdessä onkin pieni tietokattausta loppuvuodelle tulossa olevista tapahtumista ja lisää tarkennetaan sähköisillä tiedotteilla tapahtumien yksityiskohtien varmistuttua. Seurailethan siis postiasi.

Me rakentajat joudumme katsomaan tulevaa talvea melkoisella jännityksellä, kun on hyvin epävarmaa millaisissa rakentamisen suhdanteissa mennään eteen-

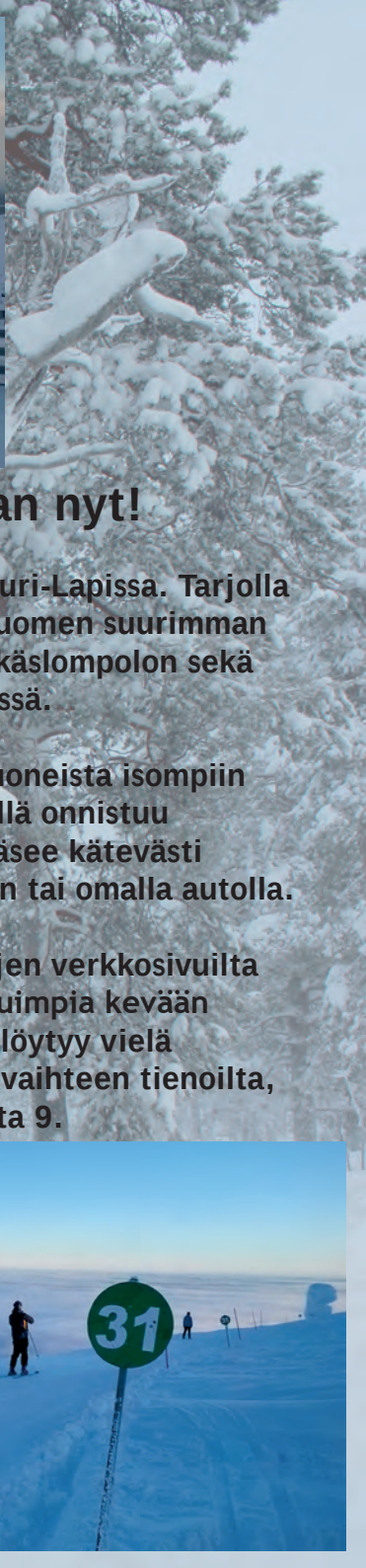
päin. Markkinoilla on nähtävissä varovaisuutta ja näyttää selvästi siltä, että rakentamisen aloitus- ja lupamäärät tasaantuvat hie- man viime aikoina totuttua alemmas. Ollaan kuitenkin luot- tavaisia sen suhteen, että raken- taminen pysyisi kohtuullisella tasolla ja meille RIAlaisille riit- täisi hyvin töitä. Ainakin tähän asti KOKO-kassan raportoinnin mukaan RIAlaisten työllisyys- tilanne on pysynyt todella hyvällä tasolla.

Nyt käsillä oleva ja vasta ensi talvena kunnolla kärjistyvä energiakriisi on saanut tavalliset ihmiset ja päättäjät toden teolla pohtimaan energiankulutusta ja mahdollisia säästökeinoja. Energiataloudessa meillä rakentajilla on valtavan suuri rooli, vaikkakaan mitään pika- ratkaisuja rakentajat eivät var- mastikaan vielä ensi talveen ehdi tuomaan. Sen sijaan tule- vassa rakennustuotannossa tul- laan todennäköisesti näkemään ennestään kasvanutta kysyntää kiinteistöjen energiatehokkuu- teen. Toivottavasti osaamme tähän markkinaehtoiseen kysyn- tään myös vastata.

Näissä jännittävissä tunnelmissa kohti talvea.

-Ville

Talven parhaat lomat varataan nyt!

RIA-Majat on rialaisten oma tukikohta Tunturi-Lapissa. Tarjolla on viihtyisää majoitusta Ylläksellä: aivan Suomen suurimman hiihtokeskuksen, aidon lappilaisen kylän Äkäslompolon sekä Pallas-Yllästunturin kansallispuiston syleilyssä.

4

Majoitusvaihtoehtoja on kahden hengen huoneista isompiin 4-6 hlö huoneistoihin, ja niitä yhdistelemällä onnistuu loma isommallakin porukalla. Ylläkselle pääsee kätevästi yöjunailemalla Kolariin, lentämällä Kittilään tai omalla autolla.

Ajantasaisen varauskalenterin löydät majojen verkkosivuilta osoitteesta www.riamajat.fi. Joitain suosituimpia kevään viikkoja on jo täyteen varattu, mutta tilaa löytyy vielä erinomaisesti esimerkiksi joulun ja vuodenvaihteen tienoilta, sekä Pirkanmaan hiihtoloman aikaan viikolta 9.

TEE KALENTERIVARAUS!

TamRIA:n vuosikokous keskiviikkona

16.11. klo 17 alkaen.

Paikka ja kokousisäntä on vielä lopullisesti
varmistamatta, mutta ajankohdan voi lukea.

TamRIA:lla on loppuvuodesta suunnitteilla tapahtumia,
osa pikaisella aikataululla (ja ehkä lehden ilmestyessä
jo myöhässäkin) ja osa vähän pienemmällä kiireellä.

Seuraa ilmoittelua tamrian kotisivuilla
ja sähköisissä tiedotteissa.

- Alamäkipyöräilyyn tutustumista koitetaan järjestää
Sappeessa.
- Lätkämatsi Nokia-areenassa, Hämeenlinnan seudun
RIA vierailulla mukana.
- Pikkujoulut tietysti loppuvuodesta hauskanpidon ja
ruokailun merkeissä.

TamRIA tukee osallistumista ja pienellä omavastuulla
pääsee mukaan. Onnistuvatko kaikki nämä, on vielä
työn alla, mutta ole valmiina.

Ja PIRA-päivää vietetään perinteisesti marraskuun
ensimmäisenä tiistaina eli 1.11.2022.

Ilmoittautuminen on avattu!

Ihan nurkan takana (26.-29.1.2023) odottaa myös
matka TamRIA-YlläsJazzBlues tapahtumaan.

Katso esiintyjät www.yllasjazzblues.fi
ja ilmoittaudu kari.salonen@tamria.fi

AIRA oli ihana!

Keli oli mahtava, kun joukko tamrialaisia sai lippunsa Apianniemen kesäteatterin portilla 4.8. alkuillasta. Oltiin menossa katsomaan AIRAa. Esitys oli loppuunmyyty, eli lippukioskilla norkoilevat jäivät nuolemaan näppejään. Musikaalin maine oli varmaankin kiirinyt esityksen edellä, koska se oli loppuunmyyty aivan aiheesta.

Musikaali kertoi Airan tarinan evakkotytöstä edelläkävijäksi. Musikaalissa esille tuotu Airan historia ja tausta auttoivat ymmärtämään, miksi Aira on nyt sellainen kuin on: vahva, iloinen, räiskyvä, välittävä. Musikaalin jälkeen ymmärsi myös, miksi

Aira Samulin on mukana tukemassa sotaveteraaneja ja mielenterveystyötä.

Omasta mielestäni esitys oli paras kesäteatteriesitys, mitä olen nähnyt. Jani Rasimuksen koreografia ja upeat tanssiesitykset parinsa kanssa veivät mukanaan. Musiikkivalinnat olivat ensiluokkaisia: monessako esityksessä on päässyt kuulemaan kotimaisen iskelmän lisäksi kappaleita kuten John Travoltan Stayin' alive, Madonnan Like a virgin ja Cheekin Keinu? Ja kuinka monessa musikaalissa opetetaan koko yleisö tanssimaan Stayin' aliven askelin?

Airan lisäksi esityksessä vieraili monia mielenkiintoisia hahmoja Airan historiasta: Timo Sarpaneva, Paavo Noponen, Jorma Uoti-

nen, ja jopa Uuno Turhapurokin käväisi lavalla.

Välillä herkuteltiin RTV:n tarjoamilla piirakoilla ja kahvilla, joita osallistujat kovasti kehuivat. Kehuja saivat myös sujuvat järjestelyt, hyvä keli ja upean teatteriesityksen valinta. Aira Samulinkin oli mukana yleisössä, eturivin kunniapaikalla. Teatteri-illan päätteeksi mahtavat aplodit saivat niin upeat esiintyjät ja bändi kuin itse Airakin.

Airan elämän läpikäynti yhden teatteri-illan aikana ei ollut ollenkaan liikaa, se herätti mielenkiinnon ottaa asioista selvää enemmänkin. Niinpä jo kotimat-kalla oli jo googlattava Airan elämän detalleja ja tutustuttava aiheeseen paremmin.

Seuraavaa kesäteatteria odotellessa!

Tiia

Tauko ja tukija. Kiitos tarjoiluista.

Kiitos teille!

Seniorit Pispalassa

Seniorit: kynäjalava ja rialaiset.

8

Pispalan maisemiin tutustuminen on suositeltavaa kaikille, ei vain senioreille. Salomäen Marita oli muokannut perinneyhdistyksen laatiman kävelykierroksen pohjalta kiinnostavan reitin Pispalan alueen kulttuurikohteisiin. Kauniina toukokuun päivänä seniorien kymmenen hengen joukkue aloitti kierroksen Myllymäen Pirjon opastuksella Lauri Viidalle pystytetyn muistomerkin ”Betonimyllystä runon siivet” luota. Pispalanharjua pitkin kävellessä nähtiin monen pispalalaisen, edesmenneen tai nykyaikaa edustavan kulttuuripersonan kotitalo.

Kuuluisa nähtävyys on myös 310:n askelman Pispalan portaat,

joiden yläpäästä avautuu hieno näkymä alas Pyhäjärven suuntaan. Pyykkimettän puistosta avautuu Pyhäjärvelle maisema, joka on varmaan kuvatuin Pispalan kohde. Puiston vieressä on Lauri Viidan syntymäkotitalo, jossa asuvat nykyään muusikko Heikki Salo ja teatteriohjaaja Sirkku Peltola. Puiston keskelle on pystytetty muistomerkki punakaartilaisille. Lauri Viidan lapsuuden ja nuoruuden ajan

kodista Pispalanharjun varrella on tehty hänen kotimuseonsa. Edelleen kohti länttä mennessä nähdään näyttelijä Seela Sellan lapsuudenkoti sekä talo, jonka vaatimattomassa asunnossa laulajalegenda Olavi Virta vietti viimeiset vuotensa.

Tunnettu on myös Mäkikadun ja Kannaksenkadun väliseen jyrkkään rinteeseen 1920-luvulla rakennettu "Vuorenmaan valtakunta", nelikerroksinen asuintalo, jonka jokaiseen kerrokseen pääsee maantasosta. Talossa kuvattiin vuonna 1984 Kaurismäen ohjaama elokuva "Klaani", jonka tunnusmelodia "Balladi" lienee monelle tuttu.

Vuorenmaan valtakunta
rinneratkaisu 1920-luvulta.

Matkaa jatkettiin Tahmelanläheteelle, joka nykyisellään ei toimi enää pispalalaisten talousveden ottopaikkana, koska vesi on saumentunut tien- ja talonrakennushankkeiden vuoksi jo 1960-luvulla. Tahmelan uimarannan laidassa kasvaa yksinäinen suuri kynäjalava, joka on suojelukohde. Jalavia oli aikanaan useita, mutta rajuilma kaatoi muut. Tahmelan rannasta katsottuna saa hyvän käsityksen Pispalan etelärinteen rakennuskannasta. Paljon on rakennettu uusia taloja, jotka erottuvat vanhasta rakennuskannasta jo suuren kokonsa puolesta.

Vielä oli kiivettävä portaita ylös kohti Pispalan "nykytaiteen keskusta", Hirvitaloa, jonka pihamaalalle oli pystytetty erilaisia rakennelmia ja taideteoksia pääosin luonnonmateriaaleista. Lähellä sijaitsee Tahmelan torppa, alueen vanhin rakennus, jonka yhteyteen latvialainen kauppias Peter Sladey perusti omenatarhan. Nyt tontille suunnitellaan uudisrakentamista. Vallikadulla sijaitsee kauniisti remontoitu vanha suurikokoinen talo, jossa runoilija Yrjö Jylhä asui lapsuudessaan vuonna 1917. Viimeisenä kohteena ohitamme entisen europarlamentaarikon Satu Hassin kotitalon ennen paluuta lähtöpisteeseen autoja noutamaan. Retken päätteeksi ajelimme nauttimaan lounaan kuuluisaan Pispalan Pultertiin.

Hervannan Makkarajärvi ja Viitastenperä -seniorit metsässä

Ratikan Hervantajärven pääte-pysäkiltä on vain pieni siirtymä metsäpolulle, joka johtaa Makkarajärven rantaan. Siellä oli seniorien kesäkuisen retken ensimmäinen etappi. Poukaman rannalle oli tehty nuotiopaikka. Jyrkän mäen päältä löytyi viitan mukaisesti siirtolohkareen yhteyteen tehty hiljentymispaikka, Makkarajärven metsäkappeli.

Metsäkappeli

10

Konsertista vastasivat tällä kertaa sadat hyttyset, jotka löysivät heti meidät. Parasta oli siis jatkaa matkaa kohti Viitastenperää ja sinne hiljattain valmistunutta laavua. Laavun on suunnitellut arkkitehti Malin Moisio, jonka käsialaa on myös Kintulammen kirkkokiven laavu.

Matka Viitastenperään sisälsi vaihtelevia maastonkohtia. Kallioilla kiipeilyä riitti yllättävän paljon, mutta avautuvat näkymät palkitsivat vaivannäön.

Viitastenperä on Hervantajärven kaakkoisin osa.

Laavu sijaitsee kalliojyrkänteiden alapuolella hienosti maastoon maisemoituna. Perillä oli mukava istahtaa nauttimaan kauniista järvimaisemasta ja retkievalista. Metsäretkien tapaan vesisadekin ilmoitti tulostaan kevyellä rip-sottelulla. Paluumatkalla kohti ratikkapysäkkiä vettä alkoikin tulla oikein kunnolla, joten kostea reissu tästäkin tuli, mutta antoisa kuitenkin. Kiitos Toivosen Matille retki-ideasta.

KSa

Tauko laavulla.

Asuntomessumatka

PIRA järjesti asuntomessumatkan Naantaliin torstaina 11.8. Tiedottamisen kesän aikaisista ilmeisistä puutteista huolimatta matkalle osallistui 20 piralaista ja näiden joukossa myös useita tamrialaisia. Elokuun seniorilounaskin oli vaihdettu asuntomessumatkaan.

Bussi lähti aikataulun mukaan Tampereelta aamukahdeksalta (todellisuudessa noin sen akateemisen vartin verran myöhässä) ja Nokialta poimittiin vielä muutama matkalainen mukaan. Siitä sitten päästiin puhaltamaan tauoitta aurinkoiseen Naantaliin. Liput messuille tarjosi Wienerberger ja suurin osa matkalaisista oli jo ennen matkalle lähtöä saanut sähköisen lippunsa ladattua. Osalla oli kuitenkin linkin kanssa ongelmia ja tämän vuoksi saatiin bussimatkalle ohjelmanumero lisää.

Messualueen portilla sovittiin tapaamisaika messuravintolaan, jossa päätettiin sopia messuilta lähtöaika. Sitten ryhmä hajaantui pieniin porukoihin tai yksilökiertelyyn omien kiinnostuksen kohteiden mukaan. Mitään varsinaisia teknisiä uutuusinnovaatioita ei messuilla juuri huomattu, mutta toki muutamia mukavia tilaratkaisuja ja muita arkkitehtoonisia oivalluksia löytyi. Päälimmäiseksi mielikuvaksi messu-

Yleiskuvia messualueesta: luonto lähellä.

alueesta jäi luonnonmukaisuus ja rakennusten sijoittelu maaston ehdoilla. Juuri muualta kuin rakentamiseen tarvittavilta alueilta ei ollut puita kaadettu ja pintamaita poistettu. Maise-
mointeihin oli käytetty runsaasti

kunttaa ja kokonaisuus oli hyvin viihtyisä. Luonnon kunnioitus oli myös yksi messujen teemoista ja Luonnonmaan saari oli saanut nimensä mukaisen asuntomessu-alueen. Korkeuseroja kuitenkin alueella oli paikoin huomattavastikin ja ajoneuvoliikenteessä saattaa olla talvella haasteita.

Ranta lähellä, mutta kuitenkin kaukana.

12

Messualueeseen kuuluvalla satama-alueella oli samaan aikaan myös venemessut, joten sataman messuravintolassa käydessään messuvieras voi tutustua halutessaan vesikulkuneuvoihin samalla käynnillä. Laitureilla on myös Suomen ensimmäinen saunarivitalo, jonka neljästä saunasta yksi jää yleisesti varattavaan käyttöön. Ranta-alueella on myös muutama loma-asunto, kun asuinrakennukset taisivat kaikki sijoittua vähintään 15 metriä rantaviivaa korkeammalle. Meri- tai merenlahtinäkyä ei monessakaan messuasunnossa ollut.

Rannan kävelylaituri oli katettu aurinkopaneelein, jotka ovat

Kävelylaiturin kattojen aurinkosähköjärjestelmää.

suuri osa alueen älykkäitä energiaratkaisuja. Messujen jälkeen rannan maa-alueelle rakennetaan lisää aurinkopaneeleja ja lisäksi suuressa osassa messurakennuksista on aurinkopaneelit. Näiden kaikkien tuottama ylimääräinen sähkö syötetään alueen älymuuntamoon ja sieltä edelleen koko sähköverkkoon. Järjestelmän akustoa ohjataan energianhallintaohjelmistolla monin tavoin alueen hyödyksi.

Lounas- ja virkistäytymistauon jälkeen jatkettiin messukohteisiin tutustumista. Värikyksenä julkisivuissa oli lähes poikkeuksetta nykytyylin mukaisesti musta, tumma harmaa ja ruskean eri sävyt. Muutama valkoinen

Tamperelaista suunnitteluosaamista messuilla edusti myös arkkitehti Janne Kantee ja Honkatalojen Wing.

Wingin terassilla riitti tungosta.

talokin oli mukaan mahtunut. Sisäpuolella värit olivat käytännössä samoja, mutta valkoista

löytyi ulkopuolta enemmän. Kattomuotoa ei kaavassa selvästi ollut määrätty, kun alueelta löytyi niin harja-, pulpetti-, tasa- kuin aumakattoisiakin ratkaisuja.

Sovittuun aikaan kokoonnuttiin bussiin – tai ainakin melkein kaikki. Muutama henkilö oli tullut kinnut lähtöajan väärin ja kuinka ollakaan, olivat aivan toisella laidalla aluetta. Pienen puhelinneuvottelun jälkeen päätettiin bussissa olijoiden voimin pistäytyä Naantalın keskustassa, kun päivää oli vielä mukavasti jäljellä ja noukkia puuttuvat ryhmäläiset paluumatkalla pari tuntia myöhemmin. Bussilla ajeltiin siis Naantaliin, jossa kierreltiin vanhassa kaupungissa ja nautiskeltiin sataman tunnelmista. Sitten vedettiin sovitusti ryhmä kokoon messuportilla ja lähdettiin paluumatkalle. Tampereelle palattiin iltakahdeksan maissa.

PM

Muista ti 1.11. !!!

PIRA-päivä Plevnassa

Ohjelma ja ilmoittautumiset www.pira.fi

Opintomatka Ahvenanmaalle

RIA ja RAT järjestivät matkan Suomen Turkuun ja Ahvenanmaalle to-la 26.-28.5. Kokoontuminen helatorstaina oli klo 11 Turun rautatieasemalla, joten ensin piti sinne päästä VR:n avulla. Se onnistui mukavasti ja ajoissa. Vajaa parikymmentä RIA:n tai RAT:n jäsentä eli täysi kiintiö oli lähdössä matkalle.

Matkalle oli suunniteltu miltei minuuttiaikataulu, josta kuitenkin tilanteen vaatiessa lipsuttiin. Helatorstai oli varattu Turun kaupungin kohteisiin tutustumiseen iltaan asti, jolloin piti olla sata-massa nousemassa M/S Viking Graceen. Matkatavaroiden bussiin pakkaamisen jälkeen siirryimme silmäilemään Logomon siltaa. Siltahan on kieltämättä tyylikäs ja ilmeisesti paljon käytettykin, mutta vaikuttaa siltä, ettei siltä itsekään tiedä päättykö tähän vai jatkuako ehkä jonnekin. Jatkoimme bussilla muutaman korttelin Mikaelinkirkolle. Kirkossa oli messu, joten

Mikaelinkirkko

tutustuimme Lars Sonckin suunnittelemaan kirkkoon pääasiassa ulkopuolelta. Toki kävimme kirkkosalia ihaillessa messua häiritsemättä ja kryptaan saimme esittelyn.

Kirkon pihalta kävelimme Hotelli Kakolaan. Entinen vankila on kokenut uudestisyntymisen hote-
lliksi toimitusjohtaja Joonas Ojalalta perinpohjaisen esityksen projektin lähtökohdista ja kulusta, nykytilanteesta sekä tulevaisuudesta. Todella mielenkiintoinen tarina ja prosessi. Tj Ojala esitteli meille vielä hotellin erityyppiset huoneet, erikoin-simpina uniikit sviitit ylimmässä

Kakolan esittely

Logomon silta

kerroksessa ja vanhoihin eristys-selleihin rakennetut (miltei) al-kuperäiset karut hotellihuoneet.

Hotelli Kakolan vierailu oli niin mielenkiintoinen, että suunniteltu aikataulu meni uusiksi. Mutta koskapa sitä vankilasta nopeasti pääsee. Jatkoimme kuitenkin matkaa varsinaiselle Kakolanmäelle katsellen alueen muutosta vankilasta asuinalueeksi. Laskeuduimme alas Aurajoen rantaan funikulaarilla. Meillä oli selvästi matkallamme onni myötä, koska selviydyimme ilman ongelmia. Jatkoimme Aurajoen rantaa ulkotaidetta matkalla katsellen Wäinö Aaltosen museon (WAM) eteen ja samantien sisään Cafe Wäinöön lounaalle.

Ruumiin ravitsemisen jälkeen olimme valmiit jatkamaan kulttuurin ja koulutuksen merkeissä. Ajelimme bussilla tutustumaan Turun Ylioppilaskyläsäätiön opiskelija-asuntoalueeseen. Virallisen Turkuoppaan johdatuksella ihmettelimme mm. TYS Aitiopaikkaa, TYS Ikituuria ja useita

muita ylioppilaskylän rakennuksia vuosien ja vuosikymmenten varrelta.

Seuraava kohde oli TYKS T-sairaala ja Majakkasairaala, joka oli juuri alkuvuodesta valmistunut. Oletettavasti helatorstain ansiosta sairaalassa ei näkynyt paljoa asiakkaita tai henkilökuntaa ja meillä oli ruuhkaton mahdollisuus tutustua paikkaan. Mukavan ja viihtyisän oloinen sairaala oli ainakin näkemiltämme osin, toki T-sairaalan reilusta 160 000 krs-m²:stä näimme vain pienen osan.

Majakkasairaalan
sisääntuloaulaa

Turun Energian toimitaloa katseltiin bussista muutamalta kantilta matkalla Kupittaaan kampukselle, josta liikuntatilojen ja -alueiden lisäksi löytyy ainakin

TYS Aitiopaikan sisäpihaa

AMK-kampus ja tiedepuisto sekä mm. ICT-keskus ja vierailu- ja innovaatiokeskus Joki. Tiukka aikataulu painoi kuitenkin päälle ja jatkoimme tutustumaan Wiklund-keskukseen ihan Turun keskustaan. Uudistuneesta Wiklund-korttelista löytyy hotellin lisäksi ostoskeskus, ravintoloita, hoitolaitoksia ja erittäin mielenkiintoinen kokoustilakokonaisuus. Esittelyn jälkeen siirryimme nauttimaan virvokkeet Turun ensimmäiseen kattobaariin Walo Rooftop Bar'iin. Kaksikerroksisesta kattobaarista on hienot näkymät yli kaupungin.

Sitten oli jo aika lähteä kohti satamaa, mutta ei aivan suoraan. Matkalla käytiin perinteisessä, mutta uudistetussa Hamburger Börsissä katsomassa hotellin yleisiä tiloja. Vielä poikettiin silmäilemään Linnanfältin oman näköisensä alueen uusia asunokohteita ennen kuin päästiin terminaaliin ja laivaan. Laivalla päästiin sitten välittömästi buffettiin eli nauttimaan kevyt päivällinen. Paatti rantautui

Långnäsiin pikkutunneilla ja bussimatkan jälkeen päästiin majoittumaan Maarianhaminaan.

Ahvenanmaan ohjelma alkoi hotelliaamiaisen jälkeen lyhyellä kävelyllä kaupungintalolle. Ryhmään liittyi aamulla paikallinen opas Per-Ole Svarvar, joka oli melkoinen tietopankki. Lars Sonckin suunnittelemaa kaupungintaloa (ja siinä sivussa muita Sonckin suunnittelukohteita) sekä kaupungin asemakaavaa ja rakennetta meille esitteli kaupunginarkkitehti Sirkka Wegelius. Tuli siinä samalla myös melkoinen annos historiaa.

Kaupungintalon valtuustosali toimii tarvittaessa teatterinakin

Ahvenanmaan kiertoajelu suuntautui aluksi länsipuolelle saarta, Bomarsundin linnoituksen raunioille. Päälinnoituksesta ei paljon ole jäljellä Oolannin sodan peruina, mutta puolustustorni Notviktornen kilometrin päässä tarjosi vähän enemmän yhtenäistä muuria nähtäville. Ja hienot näkymät ympäröivälle merelle ja saaristoon, niin kuin

Linnanfältin rakennuksia

Notvikortornet

puolustustornista tietysti pitääkin.

Sitten palattiin vähän matkaa takaisin ja pysähdyttiin Kastelholman linnaan. Kastelholma on Ahvenanmaan ainoa keskiaikainen linnoitus ja sitä alettiin rakentaa 1300-luvulla. Pari-kolmesataa vuotta linnan merkitys ja omistajat vaihtelivat ja 1600-

Kastelholman linna

luvulla alkoi linnoituksen pitkään jatkunut rappio. Vasta reilut 40 vuotta sitten alkoi maakuntahalinnon ohjaama entistämishjelma. Linnakierroksen jälkeen oli mahdollista poiketa pikaisesti joko lähistön kruunuvankilamuseo Vita Björnissä tai Jan Karlsgården ulkoilmamuseossa. Tai molemmissa. Tai Åland Distilleryn terassilla, kuten osa ryhmästä ratkaisi tilanteen.

Mutta ravintolaan pääsivät kaikki, kun seuraavaksi jatkoimme lounaalle Smakbyn ravintolaan, kokki Michael Björklundin johtamaan kulinaristiseen keitaaseen. Suuri sali, mutta todella suosittu. Ilman varausta on ainakin yhtään suuremman seurueen turha pyrkiä ruokailemaan.

Matka jatkui Ahvenanmaan pohjoiskärkeen, HavsVidden resort & kongress -hotelliin. Alueelta löytyy myös (yksityisomistuksessa olevia) kalliohuiloita joka maakuun. Tuoreimpana rantakalliolla oli juuri rakenteilla rivitalo, jonka edessä ei ollut kuin jyrkästi mereen laskeva kallio ja reilu 200 kilometriä Pohjanlahtea. Alueen luonto ja myös rakennukset ovat näkemisen arvoisia.

Seuraavaksi bussin keula käännettiin kohti saaren länsilaitaa eli ensin piti palata pitkälle etelään päin. Etäisyydet Ahvenan-

maalla ovat kuitenkin joka suuntaan kohtuulliset, joten pitkiä aikoja ei siirtymiin tarvinnut haaskata. Matkalla pysähdyttiin tutustumaan Hammarlandin keskiaikaiseen harmaakivikirkkoon.

Hammarlandin kirkko

18

Metsästys- ja kalastusmuseo

Kiertojen viimeiset kohteet olivat Ahvenanmaan metsästys- ja kalastusmuseo Käringsundissa (vain ulkopuolelta) ja kylän kalastajavajat meren rannalla. Pieni lahti on pakattu vierien vanhaa kalastajavajaa ja

on viihtyisä nähtävyys. Bussista poistumatta koukkasimme vielä Eckerön uusklassismia edustavan suuren tulli- ja postitalon kautta (Carl Engel - Charles Bassi) ennen paluuta Maarianhaminaan ja hotelliin. Päivälliselle käveltiin pienen valmistautumisen jälkeen museolaiva Pommernin ja merenkulkumuseon ohi ÅSS Lilla Paviljongiin, myös hyvin suosittuun ravintolaan.

Lauantaiaamulle oli varattu tutustumista kahden Maarianhaminan rakentamiseen merkittävästi vaikuttaneen henkilön töihin, nimittäin arkkitehti Lars Sonckin ja rakennusmestari Hilda Hongellin. Sonck suunnitteli jo nuorena miehenä Ahvenanmaalle hirsirakennuksia, joiden kansallinen muotokieli erosi merkittävästi aiemmista pitsihuviloista. Sonckin myöhempää laajaa suunnittelutuotantoa löytyy ympäri Suomen merkittävässä rakennuksessa alkaen Turun Mikaelinkirkosta. Hongell puolestaan oli Pohjoismaiden ensimmäinen naispuolinen rakennusmestari, joka suunnitteli Maarianhaminaan ja sen lähiympäristöön lähes sata rakennusta (pääasiassa kaupunkitaloja ja maatilarakennuksia). Miltei puolet näistä on säästynyt nykypäiviin. Jo Maarianhaminan Södragatanin varrella on 11 Sonckin ja Hongellin suunnittelemaa rakennusta. Näistä suuremmista ja pienemmistä rakennuksista saimme

oppaaltamme perusteellisen selostuksen. Lehden takakannesta löytyy muutamia kuvia näistä kohteista.

Tutustuimme seuraavaksi arkkitehti Hans Steniuksen suunnittelemaan, vuonna 1989 valmistuneeseen postmodernista tyyliä edustavaan kaupunginkirjastoon. Ei mikään mahtipontinen rakennus, mutta sisältä ja ulkoa hienostunut ja tyylikäs.

Kaupunginkirjasto

Kirjastosta matka jatkui ja seuraavaan kohteeseen, viereiseen Alandica-kulttuuri- ja kongressitaloon oli lyhyt matka siirtyä.

Keskellä rakennusta olevista lämpiöistä avautuu korkean seinän kokoinen näkymä merelle. Taloon on sovitettu 600-paik-

Alandica

kainen suuri sali, 200-paikkainen auditorio sekä seitsemän 12-50 hengen kokoustilaa, joista kaikista on merinäköala.

Paatti rakenteilla

Lopuksi ryhmämme hieman hajaantui. Osa lähti ennen hoteliin paluuta hieman kiertämään Maarianhaminan keskustaa ja osa jatkoi vielä Itäsatamaan ja Merikortteliin, jossa pääsi tutustumaan veneenveistämiseen, raudantaontaan ja muihin käsi-työtaitoihin sekä perinteiseen ahvenanmaalaiseen venerantaan rakennuksineen. Alueelta löytyy mm. (todella) pieni Merenkulkukappeli, museokauppa ja useita käsityöläiskauppoja.

Mutta johonkin se matka aina päättyy. Hotelleille palailtiin Torggatan-kävelykadun kautta. Matkatavarat mukaan ja kävelylle Länsisatamaan ja laivaan. Kokoustiloiissa meille oli tarjolla päiväkahvit ja kunnon voileivät. Turkuun laiva saapui jonkin verran aikataulusta myöhässä, mutta kyllähän juna meitä odotteli.

PM

Hilja Hongellin
luomuksia...

...ja Lars
Sonckin
kynästä.

